

För kännedom
Enligt sändlista

Regionstyrelsen

Internkontrollgranskning 2022 av administrativa system och rutiner

Region Sörmlands revisionskontor har på uppdrag av regionens revisorer genomfört en fördjupad granskning för att bedöma tillförlitligheten och den interna kontrollen i administrativa system och rutiner.

Årets granskning har omfattat avräkningen mot andra regioner inom Sussasamarbetet för de gemensamma kostnaderna som avser arbetet med att införa framtidens vårdinformationssystem. Den ekonomiska hanteringen för Sussa samverkan sker i den så kallade Sussa-banken. Region Sörmland, tillsammans med åtta regioner, samverkar och Region Sörmland är värddregion för Sussa-banken.

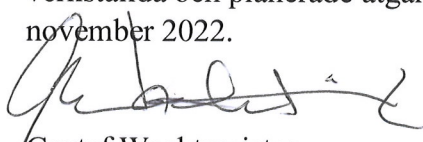
Syftet är att bedöma om regionstyrelsen säkerställer en god intern styrning och kontroll vid hanteringen av Sussa-banken.

Den sammanfattande bedömningen är att regionstyrelsen inte helt säkerställt en tillräcklig intern styrning och kontroll vid hanteringen av Sussa-banken.

Granskningen visar att det finns en skriftlig rutin för hanteringen i månadsbokslut, vilket är positivt. Det saknas en skriftlig rutin som beskriver hela hanteringen och ansvarsfördelning inom Sussa-banken. De ekonomiska uppgifterna hanteras och överlämnas manuellt från Region Sörmland till Sussa samverkanskontor, vilket är tidskrävande och kan medföra en risk för felaktigheter. Granskning har också omfattat stickprov i ekonomisystemet och visar att redovisning och följsamhet till rutiner kan förbättras ytterligare.

Revisorerna ställer sig bakom de rekommendationer som framförs i rapporten.

Ett yttrande från regionstyrelsen över rapporten samt uppgifter om verkställda och planerade åtgärder emotses av revisorerna senast 25 november 2022.

Gustaf Wachtmeister
Ordförande

Torgerd Jansson
Vice ordförande

Revisionen

Datum
2021-09-01

Dokumentnummer
RE-REV22-0040-1

Sändlista

Jan Grönlund, regiondirektör
Monika Samuelsson, hälso-och sjukvårdsdirektör
Nicholas Prigorowsky, ekonomidirektör
Urban Petrén, IT-direktör
Susanne Gårdö, redovisningschef redovisning
Johanna Öjert, budgetchef beslutstöd
Maria Pettersson, chefscontroller chefstod regional utveckling
Malin Printz, chefscontroller chefstod hälso-och sjukvård
Helena Söderqvist, verksamhetsområdeschef regionservice
Michel Koekkoek, lönechef personalservice

Annelie Arvidsson, kontorsansvarig, Sussa samverkanskontor

REGION
SÖRMLAND

Revisionen

Internkontrollgranskning 2022 av administrativa system och rutiner

- för avräkning av kostnader mot andra regioner,
inom Sussa samverkan för införandet av
framtidens vårdinformationsstöd (FVIS)

Åsa Forsman

2022-09-01

Innehåll

Sammanfattning och rekommendationer	2
Bakgrund.....	3
Syfte och frågeställning	4
Omfattning och avgränsning	4
Metod	4
Revisionskriterier	4
Iakttagelser vid granskningen	5
Organisation Sussa samverkanskontor.....	5
Organisation Sussa-banken i Region Sörmland.....	6
Organisation för Region Sörmlands del av Sussa samverkan.....	7
Ekonomisk hantering Sussa-banken	8
Resultat av genomförda stickprov – leverantörsfakturor.....	12
Resultat av genomförda stickprov – uppbokningar vid månadsslut	14
Resultat av genomförda stickprov – kundfakturor.....	15
Ekonomisk hantering Sussa samverkanskontor	15

Sammanfattning och rekommendationer

Region Sörmlands revisionskontor har på uppdrag av regionens revisorer genomfört en granskning av den interna kontrollen i arbetet med avräkning mot andra regioner inom Sussa-samarbetet för de gemensamma kostnaderna som avser arbetet med att införa framtidens vårdinformationssystem. Den ekonomiska hanteringen för Sussa samverkan sker i den så kallade Sussa-banken.

Region Sörmland, tillsammans med åtta regioner, samverkar och Region Sörmland är värregion för Sussa-banken.

Syftet är att bedöma om regionstyrelsen säkerställer en god intern styrning och kontroll vid hanteringen av Sussa-banken.

Den sammanfattande bedömningen är att regionstyrelsen inte helt säkerställt en tillräcklig intern styrning och kontroll vid hanteringen av Sussa-banken.

Det finns en skriftlig rutin för hanteringen i månadsbokslut, vilket är positivt. Det saknas en skriftlig rutin som beskriver hanteringen, ansvarsfördelning inom Region Sörmland och på samverkanskontoret och hur kodsträngen med aktiviteter används med mera för Sussa-banken. Planen är att det ska tas fram en skriftlig rutin. De ekonomiska uppgifterna hanteras och överlämnas manuellt från Region Sörmland till Sussa samverkanskontor (som ansvarar för den ekonomiska uppföljningen inom Sussa samverkan), vilket är tidskrävande och kan medföra en risk för felaktigheter. Genomförda stickprov i ekonomisystemet visar att följsamheten till Region Sörmlands styrande dokument kan förbättras till exempel vad gäller att nödvändiga uppgifter framgår och kontotillämpning för leverantörsfakturer.

Efter genomförd granskning lämnar vi nedanstående rekommendationer för att ytterligare stärka den interna kontrollen och säkerställa en ändamålsenlig hantering i Sussa-banken:

- ✓ Säkerställ att en skriftlig rutin tas fram för hanteringen av Sussa-banken
- ✓ Undersök möjligheten att kunna integrera informationen från ekonomisystemet till IT-stödet Antura
- ✓ Överväg att ha en enhetlig hantering av lönekostnader i Region Sörmland, för medarbetare inom Sussa samverkan
- ✓ Säkerställ att beslutad kodplan är uppdaterad och att beslutsattestant i Heroma följer beslutad kodplan
- ✓ Stärk kontotillämpningen och säkerställ att nödvändiga uppgifter framgår på leverantörsfakturan/ i ekonomisystemet
- ✓ Säkerställ att samma redovisningsprincip används i ekonomisystemet och i fakturalistan.

Bakgrund

Revisionen genomför årligen internkontrollgranskningar för att kunna bedöma om regionstyrelsen och nämnder säkerställer en god intern styrning och kontroll i administrativa system och rutiner. Granskningen sker processinriktat utifrån ”en region”.

För 2022 sker granskning av hantering av avräkning mot andra regioner inom Sussa samverkan för de gemensamma kostnader som avser arbetet med att införa framtidens vårdinformationsstöd (FVIS). Region Sörmland är vårdregion för hanteringen av de gemensamma kostnaderna som görs i den så kallade Sussa-banken.

Region Sörmland förbereder införandet ett nytt vårdinformationsstöd som heter Cosmic, gemensamt med åtta andra regioner och tillsammans med leverantören Cambio Healthcare Systems (förkortas till Cambio). Det nya stödet ersätter flera av dagens IT-system som NCS Cross, Orbit, Obstetrix, Picsara och Prator. Cosmic ska vara infört under 2024 och regionen kommer att vara ansvarig för Sussa-banken till dess och därefter.

Sussa står för strategisk utveckling av sjukvårdsstödjande applikationer.

Sussa samverkans budget 2022, för de gemensamma kostnaderna, uppgår till 97 mnkr. Resultatet för 2021 var ett överskott med 17 mnkr. Överskottet berodde på en förskjutning i arbetet med anledning av leveransförseningar och på grund av pandemin. Sussa samverkans styrgrupp beslutade att överskottet skulle överföras till 2022. Det gör att regionerna kommer att faktureras med totalt 80 mnkr 2022.

De regioner som ingår i Sussa samverkan är Region Sörmland, Västerbotten, Blekinge, Västernorrland, Örebro län, Gävleborg, Halland, Norrbotten och Dalarna.

Det kan finnas risker i hanteringen, till exempel att för mycket/lite kostnader tas med och att periodisering/avräkning inte sker korrekt vid månads- och årsbryt. Sammantaget kan det finnas en risk att styrelsen har brustit i sina kontroller vid avräkningen som kan påverka både Region Sörmland och de andra regionerna. Området identifierades också som ett riskområde i förstudien av FVIS¹ som genomfördes våren 2022. Med detta som bakgrund har de förtroendevalda revisorerna i Region Sörmland beslutat att genomföra en granskning på området vilket framgår av beslutad granskningsplan för 2022.

¹ Förstudie Framtidens vårdinformationsstöd, FVIS, RE-REV22-0028

Syfte och frågeställning

Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen säkerställer en god intern styrning och kontroll i administrativa system och rutiner utifrån revisionsfrågan:

- ✓ Har regionstyrelsen säkerställt en god intern styrning och kontroll vid hantering av avräkning mot andra regioner inom Sussa-samarbetet för de gemensamma kostnader som avser arbetet med att inför framtidens vårdinformationsstöd?

Omfattning och avgränsning

Granskningen omfattar regionstyrelsen. Granskningen omfattar perioden 1 januari till 30 juni 2022 och hanteringen och avräkning inom Sussa-banken.

Region Sörmland IT och investeringskostnaden för FVIS, ingår inte i granskningen. Region Sörmlands hantering av den egna andelen av de gemensamma kostnaderna i Sussa samverkan ingår inte heller men beskrivs kortfattat vad gäller organisation och hantering.

Granskningen beskriver organisationen och hanteringen inom Sussa samverkan. Sussa samverkan granskas inte.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, stickprov i redovisningen och intervjuer med tjänstepersoner som arbetar med området. Vi har följt den ekonomiska processen (budgetering, bokföring av kostnader, periodiseringar med mera, fakturering av övriga regioner, uppföljning och årsavstämning).

Från Region Sörmland har fyra medarbetare i ekonomistaben intervjuats: redovisningschef, controller chefstöd regional verksamhet (nedan kallad controller), controller chefstöd hälso-och sjukvård och teamledare redovisningsservice. En medarbetare från regionservice har besvarat frågor om hanteringen av lönekostnader (systemförvaltare enheten personal system).

Från Sussa samverkanskontor har tre medarbetare, från andra regioner, intervjuats: Kontorsansvarig (Region Västernorrland), biträdande kontorsansvarig (Region Örebro län) och koordinator (Region Västernorrland).

Utöver intervjuerna har vi ställt kompletterande frågeställningar via e-post och telefon. De som intervjuats har getts möjlighet att faktaaavstämma granskningsanteckningarna. Synpunkter har beaktats i rapporten.

Revisionskriterier

Bedömning av granskningsresultat har skett bland annat mot kommunallagen, lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), Rådet för kommunal

redovisning (RKR), interna regelverk och beslut i Region Sörmland och Sussa samverkan samt god redovisningssed.

lakttagelser vid granskningen

Organisation Sussa samverkanskontor

Enligt information på Region Sörmlands intranät bedrivs det flera samverkansområden inom Sussa samverkan. Framtidens Vårdinformationsstöd (FVIS) är benämningen på programmet där nio regioner tillsammans har upphandlat och ska implementera det nya vårdinformationsstöd Cosmic. Det nya vårdinformationsstödet levereras av Cambio. ([Sussa Samverkan - Insidan \(dll.se\)](#))

Sussa samverkanskontor (nedan kallad samverkanskontoret) ansvarar för att stödja samarbetet i Sussa samverkan genom att bistå med administrativt stöd och expertkompetens för samverkansområdena och gällande beslutad samverkansplan. Detta framgår av dokumentet *Samverkansöverenskommelse Sussa samverkan, daterad 2022-04-08* (nedan kallad överenskommelsen.). Överenskommelsen är beslutad av beställargruppen 2022-04-08. Beställargruppen består av regiondirektörerna alternativt hälso- och sjukvårdsdirektörerna i Sussa samverkan.

Överenskommelsen beskriver kortfattat och på en övergripande nivå bland annat vision, syfte och mål för samverkan, ekonomi och resurser inklusive finansiering av resurser inom Sussa samverkan och organisation och styrning. I överenskommelsen finns tillhörande styrande dokument som är på en mer detaljerad nivå, bland annat roller, ansvar och befogenheter, samverkansplan och mått för samverkan.

Enligt beslutad budget för 2022 är samverkanskontoret bemannat med sju medarbetare från olika regioner (totalt 4,8 årsarbetare). Tjänsternas benämningar/roller i budgetdokumentet är programkontorsledare, programkontorsstöd, programadministratör, programkontorsadministratör, koordinator Sussa samverkan, ekonomicontroller och upphandling och avtal.

I intervjun med medarbetarna på samverkanskontoret beskriver kontorsansvarig (är samma tjänst som programkontorsledare ovan) att Region Sörmland är värdregion för den ekonomiska hanteringen på uppdrag av Sussa samverkan. I granskningen har vi inte kunnat ta del av någon överenskommelse eller beslut som beskriver att Region Sörmland är värdregion för Sussa-banken.

Enligt kontorsansvarig var det med en punkt på beställargruppens möte 12 november 2021 där frågan ställdes om det går bra för Region Sörmland att hantera Sussa-banken? Av protokollet framgår det att svaret är att det just nu är hanterbart för Region Sörmland. Ekonomidirektörerna i regionerna gjorde en

belysning för några år sedan och i protokollet anges det att man får utgå från att det fortfarande fungerar.

Enligt kontorsansvarig är ekonomicontroller-tjänsten på 50 % är bemannad av controller i Region Sörmland. Kontorsansvarig arbetsledare 50 % av controllerns arbetstid. Kontorsansvarig beskriver att arbetssätten och samarbetet med controllern fungerar bra och att man har förtroende för controllerns arbete och Region Sörmland hantering av Sussa-banken. Det finns samtidigt svårigheter i arbetsledningen då de inte arbetar på samma plats (i Sundsvall respektive Nyköping). Kontorsansvarig har inte heller tillgång till Region Sörmlands ekonomisystem där den ekonomiska hanteringen för Sussa-banken sker.

Iakttagelser

Efter genomförd granskning lämnas inte bedömning och rekommendationer för samverkanskontoret då det inte omfattas av granskningen. Däremot lämnas eventuella iakttagelser som gjorts.

Organisation Sussa-banken i Region Sörmland

Alla regioner som ingår i Sussa samverkan bidrar med resurser och är med och finansierar det gemensamma arbetet i Sussa samverkan. Region Sörmland är värdregion för den ekonomiska hanteringen av de gemensamma kostnaderna i Sussa samverkan och hanterar Sussa-banken.

Enligt controllern har Region Sörmland varit det sedan 1990-talet då de ursprungliga fem landstingen² påbörjade Sussa samverkan kring förvaltning och utveckling av journalsystemet NCS Cross som används idag.

I Sussa-banken ingår (förenklat beskrivet) hanteringen av gemensamma kostnaderna för **två Sussa samverkan**³.

1. Sussa samverkan för det **ursprungliga samarbetet** där fem regioner samverkar kring journalsystemet NCS Cross.
2. Sussa samverkan för det **nya samarbetet** där nio regioner samverkar kring införandet av FVIS.

Sussa-bankens kodsträng är *ansvar 75801 IT-direktör, kostnadsställe 7484 Sussa* och med *aktiviteter* för respektive delprojekt som tillhör ursprungliga respektive nya Sussa samverkan. Kodsträngen ingår i hälso-och sjukvården i Division gemensamt hälso-och sjukvården, under regionstyrelsen.

Organisatoriskt sett är hälso-och sjukvårdsdirektören ansvarig för Sussa-banken. Att kodsträngens ansvars-kod har benämningen IT-direktören, beror på

² Landstingen i Blekinge, Sörmland, Västerbotten, Västernorrland och Örebro län.

³ Benämningen ”ursprungliga” och ”nya” Sussa samverkan är en förenklad beskrivning. Nya Sussa samverkan är ett samarbete som innehåller flera samverkansområden än enbart samverkan kring införandet av FVIS.

att det är IT-direktören som är insatt på området och har beslutsattest enligt beslutad kodplan.

Controllern i enheten chefstöd regional verksamhet är anställd i Region Sörmland på 100 % men arbetar 50 % som controller på samverkanskontoret. Controllern ansvarar för den ekonomiska hanteringen av Sussa-banken.

Fram till i juni 2022 var en controller i enheten investerings-och bolagsstyrning, delaktig i arbetet med den ekonomiska hanteringen. Controllern har gått i pension. Det pågår en introduktion av en controller i enheten chefstöd regional verksamhet, som ska vara delaktig i den ekonomiska hanteringen.

Klinikadministratören på akutkliniken på Mälarsjukhuset är anställd i Region Sörmland på 100 % men arbetar 50 % som programkontorsadministratör på samverkanskontoret. Administratören hanterar bland annat administrationen av möten och konferenser/hotell/resor.

Samverkanskontoret ersätter Region Sörmland för lönekostnaden för båda tjänsterna.

Organisation för Region Sörmlands del av Sussa samverkan

Region Sörmlands del av kostnaderna för nya Sussa samverkan som avser FVIS hanteras i Division Gemensamt inklusive ledning i utvecklingsenheten hälso- och sjukvård, på kodsträngen *ansvar 75800 utvecklingschef, kostnadsställe 7585 FVIS Sörmland*. Controller chefstöd hälso-och sjukvård ansvarar för den ekonomiska hanteringen på kodsträngen.

Kostnaderna som Region Sörmland har för det egna arbete som görs i införandet av FVIS tillhör inte Sussa-banken.

Kostnaderna är budgeterade, och bokförs på kodsträngen *ansvar 66100 budgetchef* och *kostnadsställe 6610 gemensamt hälso-och sjukvård*. ingår i division övrig hälso-och sjukvård. Kostnaderna för Region Sörmlands del av kostnaderna för nya Sussa samverkan, budgeteras här och bokförs hit då resultatet på *kostnadsställe 7585* nollas vid varje månadsbryt. Det gör att samtliga kostnader som Region Sörmlands har för införandet av FVIS, finns på kodsträngen.

Budgetchefen i ekonomistaben ansvarar för kodsträngen och kontrollern ansvarar för den ekonomiska hanteringen. Det anges i beslutad kodplan³ på kodsträngen, där budgetchefen är beslutsattestant, ekonomidirektören är ersättare och kontrollern för Sussa-banken är granskare.

Region Sörmlands kostnader för det nuvarande journalsystemet NCS Cross (vår del, enligt fördelningsnyckel, av de gemensamma kostnaderna i ursprungliga Sussa samverkan och nuvarande kostnader) ingår i *IT-objektet*

Vård och hälsa. Region Sörmland IT ansvarar för IT-stödet och den ekonomiska hanteringen.

Ekonomisk hantering Sussa-banken

Inledning

Den ekonomiska hanteringen av de gemensamma kostnaderna i Sussa samverkan sker inom Sussa-banken i Region Sörmlands ekonomisystem.

Kodsträngen som används är *ansvar 75801 IT-direktör, kostnadsställe 7484 Sussa och olika aktiviteter*. På kodsträngen hanteras både ursprungliga Sussa samverkan och nya Sussa samverkan. De skiljs endast åt på aktivitetsnivå. De intervjuade beskriver att det fungerar bra med endast en uppdelning på aktivitetsnivå. De anser inte att det behövs en unik kodsträng som skiljer ursprungliga Sussa samverkan och nya Sussa samverkan åt.

Enligt kontrollern följer hanteringen av Sussa-banken Region Sörmlands styrande dokument för de olika ekonomiska områdena. Det saknas en skriftlig rutin som beskriver hanteringen, ansvarsfördelning inom Region Sörmland och på samverkanskontoret och hur kodsträngen med aktiviteter används med mera för Sussa-banken. Planen är att det ska tas fram en.

Enligt beslutad kodplan på intranätet⁴ är

Beslutsattestant:	IT-direktör
Ersättare:	Verksamhetschef patientsäkerhetsenheten
Granskare:	Controller

Då de gemensamma kostnaderna för nio regioner bokförs i Region Sörmlands redovisning får det till följd att resultaträkningens poster är högre än vad som avser Region Sörmlands egna intäkter och kostnader. Denna bruttoredovisning följer god redovisningssed.

Budget

Sussa samverkans budget 2022 uppgår till 97 mnkr, tas fram av Sussa samverkan och beslutas av beställargruppen. Kontrollern får del av beslutad budget men deltar inte i budgetarbetet.

Bokföring av kostnader

Leverantörsfakturorna kommer till ekonomisystemet, de avser både kostnader för det ursprungliga Sussa samverkan (avser NCS Cross) och nya Sussa samverkan (avser införandet av FVIS). Kontrollern hanterar samtliga leverantörsfakturor. Leverantörsfakturorna för nya Sussa samverkan är oftast återkommande och avser kostnader för de gemensamma resurserna (medarbetare i regionerna och konsulter), licenser, konferenser, möten och resor.

⁴ [Kodplan - Power BI Report Server \(dll.se\)](#)

Controllern stämmer av leverantörsfaktuorna med respektive projektledare eller de personer som är ansvariga för de olika delarna, till exempel delprogramledare eller kontorsansvarigt. Därefter konteras de på kodsträngen utifrån vad den avser för kostnad och delprojekt/aktivitet. Finns frågetecken utreds de alltid med berörda innan granskningsattestering sker. IT-direktören kontrollerar leverantörsfaktuorna och kodsträngen och beslutsattesterar.

Leverantörsfakturer som avser ursprungliga Sussa samverkan brukar kontrollern inte granskningsattestera. De vidarebefordras för granskningsattest till förvaltningsledaren, Region Sörmland IT, som har specifik kunskap om dem. IT-direktören kontrollerar leverantörsfakturan och kodsträngen och beslutsattesterar.

Det finns också kostnader som bokförs på kodsträngen via till exempel manuella bokföringsordrar (lönekostnader för kontrollern), interndebiteringar (lönekostnader för medarbetare från Region Sörmland IT) och från det personaladministrativa systemet Heroma (lönekostnader programkontorsadministratören).

Månatlig hantering av fakturalistan

Controllern ansvarar för och upprättar manuellt en fakturalista i Excel för varje månad. Den avser nya Sussa samverkan på kodsträngen *ansvar 75801, kostnadsställe 7484 och alla aktiviteter exklusive 75801 Sussa Förvaltning NCS Cross* (avser kostnader för det ursprungliga Sussa samarbetet med fem regioner).

Fakturalistans främsta syfte är att vara ett stöd för projektuppföljning för att följa kostnaderna och som underlag för beräkning av prognos. Kostnaderna avser till största del nedlagt tid (arbete som utförts av medarbetare i regionerna och konsulter) och övriga kostnader. De specificeras med personnamn eller namn på leverantör för övriga kostnader. Fakturalistan innehåller kostnader per projekt/aktivitet och har en kolumn per månad.

Samtidigt som kontrollern hanterar leverantörsfakturer i ekonomisystemet matas de in manuellt i fakturalistan för aktuell månad. Efter månadsbryt i ekonomisystemet går kontrollern igenom posterna där och i fakturalistan för att se att de överensstämmer på en ungefärlig nivå. Den slutgiltiga och exakta avstämningen görs i årsavstämningen.

Fakturalistan sparas av kontrollern i IT-stödet Projektplace som alla på samverkanskontoret har tillgång till.

Controllern tycker inte att det är optimalt att fakturalistan läggs manuellt i Antura av medarbetarna på samverkanskontoret. Bedömer själv att hen har kontroll på att innehållet i fakturalistan är riktigt och att inget stort bör kunna missas. Det är ändå en risk med manuell hantering. Då fakturalistan är i Excel och pivot-format kan den presenteras på många olika sätt och det har ekonomen erbjudit samverkanskontoret. Controllern har även erbjudit att skapa

den i annat format (omvandla från Excel) om det skulle kunna vara möjligt att importera uppgifterna i Region Västerbottens Antura i stället för att mata in dem manuellt. I rapportens sista avsnitt beskrivs att Region Sörmland har Antura och att information från ekonomisystemet ska kunna göras.

Månadsbryt/periodiseringar

Varje månad görs ett månadsbokslut i ekonomisystemet på kodsträngen för Sussa-banken. Controllern har tagit fram en skriftlig rutin, *Rutin för månadsbokslut Sussa*, daterad 2 maj 2022. Rutinen beskriver hur avstämningen görs på kodsträngen och att kontrollern ansvarar för att göra detta månadsvis innan månadsbryt i ekonomisystemet med mera.

Eftersom resultatet som avser Sussa samverkan är ett gemensamt åtagande mellan regionerna, ska inte resultatet på kodsträngen vara en del av Region Sörmlands resultat. Vid varje månadsskifte bokas saldot bort med en bokföringsorder. *Intäktskonto 3632 Applikationsförvaltning inkl nyttjanderätter* används och *konto 2991 Interimsskulder* i balansräkningen.

Controllern utfärdar bokföringsordern och den bokförs i ekonomisystemet. Bokföringsordern granskas eller beslutsattesteras inte, vilket är i enlighet med det styrande dokumentet *Tillämpningsanvisningar till attestreglementet*, daterad 28 december 2021. Där anges att periodiseringar i samband med års- och månadsbokslut får utföras av handläggare, vanligtvis redovisningspersonal eller controller, utan attest av beslutsattestant.

Fakturerings av övriga regioner-kundfakturor

Fakturerings till övriga regioner sker enligt budget och med 25 % moms, kvartalsvis och utifrån en fördelningsnyckel (är baserad på folkmängd per region). Det är enligt Sussa samverkans dokument *Budget och utdebiteringsprocess*, datum saknas. Summorna per region framgår av ett internt underlag som kontrollern tagit fram.

Region Blekinges kundfaktura har det lägsta beloppet inklusive moms per kvartal (1 612 825 kr). Region Hallands kundfaktura har det högsta beloppet per kvartal (3 435 098 kr).

Intäkten bokförs på *konto 3632 Applikationsförvaltning inkl nyttjanderätter* (kontot ingår i kontogruppen *Försäljning av IT-tjänster i kontoplanen*).

Region Sörmlands del debiteras samtidigt och på samma sätt men via en bokföringsorder.

Controllern upprättar ett fakturaunderlag per region med beskrivande text och belopp per aktivitet/delprojekt. Underlaget granskas eller beslutsattesteras inte, vilket är i enlighet med det styrande dokumentet *Tillämpningsanvisningar till attestreglementet*, daterad 28 december 2021. Där anges att underlaget för

fakturerings får upprättas av handläggare utan attest av beslutsattestant, men att handläggaren ansvarar för kontroller som säkerställer att uppgifterna är korrekta.

Underlaget mejlas till redovisningsservice. Hanteringen av kundfakturorna i Sussa samverkan följer samma hantering och rutiner som övriga kundfakturer i Region Sörmland.

Kundfakturan skapas i ekonomisystemets kundreskontraportal. Den färdiga kundfakturan är en e-faktura som innehåller en beskrivande text (Benämning) om vad som faktureras och rader per delprojekt med belopp och totalbelopp.

Redovisningsenheten kontrollerar att totalbeloppet stämmer med summorna i den beskrivande texten/per delprojekt. För övrigt görs inga kontroller.

På intranätet anges att ”Skattesats för utgående moms som gäller kan variera beroende på situation. Om vidarefakturerings avser försäljning av en komponent som utgör en underordnad del av den huvudsakliga tjänsten eller varan, blir skattesatsen för komponenten densamma som för den huvudsakliga tjänsten. Till exempel, om regionen säljer konsulttjänster och också vidarefakturerar tågresa och kursmaterial, blir skattesatsen 25 % (konsulttjänsten) även för resekostnader och kursmaterial som har en lägre skattesats. Detta eftersom dessa kostnader utgör en underordnad del av konsulttjänsten som motparten efterfrågade från början” [Vidarefakturerings - Insidan \(dll.se\)](#) .

Uppföljning

Ekonomisk uppföljning görs i enlighet med Region Sörmlands styrande dokument på området⁵.

Controllern har inget specifikt uppdrag som avser presentation av ekonomisk uppföljning inom Sussa samverkan. Vid några tillfällen i våra presenterade kontrollerna, som gått i pension, ekonomisk uppföljning på styrgruppsmöten enligt önskemål. Controllern har gjort motsvarande på enstaka beställargruppsmöten.

Årsavstämning/årsavslut

Under året görs ekonomiska prognoser för kostnaderna i Antura. Vid årets slut finns det slutgiltiga resultatet då man också kontrollerat att alla kostnader finns bokförda i Sussa-banken. En avstämning görs av de verkliga kostnaderna för året jämfört med vad som fakturerats regionerna utifrån budget.

För 2021 visade årsavstämningen, att det fanns ett överskott med 17 mnkr då de verkliga kostnaderna var lägre än de fakturerade kostnaderna enligt budget 2021. Beställargruppen informerades om detta i december 2021 och beslutade att överskottet skulle föras över till 2022. Ingen återbetalning gjordes.

⁵ Regionfullmäktige § 111/19, Reglemente för planering och uppföljning

Plusresultatet för Sussa-banken 2021 i Region Sörmlands resultaträkning, bokades bort på *konto 3632 Applikationsförvaltning inkl nyttjanderätter* och bokfördes som en fordran (skuld) på *konto 2991 interimsskulder* i balansräkningen då de övriga regionerna hade en fordran på Region Sörmland med 17 mnkr.

Hade det prognostiserats ett underskott, vid slutet av året, hade en extrafakturerings gjorts av regionerna, motsvarande befarat underskott. Det framgår av Sussa Samverkans dokumentet *Budget och utdebiteringsprocess*.

Region Sörmlands del av överskottet på 17 mnkr uppgick till 2 256 tkr. Den summan bokfördes inte som minskad kostnad på ett *kostnadskonto* i resultaträkningen och som en fordran på *konto 1719 Interimsfordringar, övrigt* i balansräkningen, i Region Sörmland, per sista december 2021. Det innebär att Region Sörmlands resultat 2021 innehåller högre kostnader med 2 256 tkr än de verkliga för 2021.

Bedömning och rekommendationer

Det är positivt att det finns en skriftlig rutin för hanteringen som avser månadsbokslut. Det saknas, men planeras enligt intervjuerna, att ta fram, en motsvarande skriftlig rutin för övriga delar av hantering av Sussa-banken.

Fakturalistan skapas manuellt och den ekonomiska informationen matas in manuellt i Antura av samverkanskontoret. Manuell hantering innebär en risk och tar tid.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen och säkerställa en ändamålsenlig hantering lämnar vi följande rekommendationer:

- ✓ Ta fram en skriftlig rutin för hanteringen av Sussa-banken enligt planeringen
- ✓ Undersök möjligheten att kunna integrera informationen från ekonomisystemet i Antura för att minska risken för felaktigheter och spara arbetstid med mera.

Resultat av genomförda stickprov – leverantörsfakturer

Stickproven från ekonomisystem avser kodsträng *ansvar 75801 och kostnadsställe 7584*, för perioden januari-juni 2022. Det är 255 verifikationer för perioden januari-juni 2022 på kodsträngen då samtliga aktiviteter tagits med (även de aktiviteter som avser kostnader för NCS Cross från det ursprungliga Sussa samverkan).

Granskningen av stickproven avser följsamhet mot styrande dokument/rutiner, uppgifter i verifikat, tillämpning av kontoplan och attester med mera. Leverantörsfakturans innehåll/uppgifter med mera har stämts av mot fakturalista, resurslista och budgetdokument.

Vi har genomfört 20 stickprov av verifikat för leverantörsfakturor på kodsträngen för Sussa-banken under perioden januari-juni 2022.

Iakttagelser som gjorts är:

- ✓ Lönekostnader för economicontroller och programkontorsadministratör i Sussa samverkanskontor hanteras på olika sätt, via det personaladministrativa systemet Heroma månadsvis och via manuell bokföringsorder för helår
- ✓ Utanordningslistan i Heroma för lönekostnaden till och med mars har beslutsattesterat av hälso-och sjukvårdsdirektören. Det är inte i enlighet med beslutad kodplan⁴. Den anger att IT-direktör ska beslutsattestera och det finns ingen dokumentation under rubriken ”undantag/specifikation” som anger att lönekostnaden ska beslutsattesteras av hälso-och sjukvårdsdirektören. I granskningen har vi inte kunnat ta del av någon förklaring till varför hälso-och sjukvårdsdirektören beslutsattesterat, om kodplanen som är beslutad är uppdaterad och varför utanordningslistan inte adresserats i enlighet med beslutad kodplan. Från juli har utanordningslistan adresserats till IT-direktören som har beslutsattesterat utanordningslistorna i Heroma (retroaktivt från april), i enlighet med beslutad kodplan
- ✓ För fem av verifikaten framgår inte vem/vilka som deltagit och det går inte att bedöma om kontraattest varit nödvändig för verifikaten
- ✓ Syfte är inte angett för tre verifikationer som avser kostnader för kurs och konferens, flygbiljett och kost och logi i enlighet med rutin Redovisningsservice har lagt in notis om att syfte ska anges i ekonomisystemet men informationen har inte kompletterats
- ✓ Enligt gällande rutin kan kondoleansblomma, som avser medarbetare, uppgå till 400 kr. Ett verifikat avser inköp av kondoleansblomman för en medarbetare i Sussa samverkan (som inte är anställd i Region Sörmland) och summan överstiger 400 kr. Det framgår inte om beslut tagits och av vem, för att genomföra inköpet i strid mot det styrande dokumentet⁶. Verifikatet finns inte med i fakturalistan för månaden men kommer, enligt uppgift, att komma med i årsavstämningen
- ✓ Ett verifikat avser abonnemangskostnad på årsbasis. Kostnaden är periodiserad i 12-delar ekonomisystemet men tas upp i sin helhet i fakturalistan per april. Medför att periodiseringsprincipen används i ekonomisystemet och kontantprincipen används i fakturalistan. Det försvårar också avstämning mellan ekonomisystemet och fakturalistan
- ✓ Ett verifikat avser möteskostnader för lokaler, mat och logi på hotell för deltagare i Sussa samverkans styrgrupp. Representationsblankett⁶ (där syfte och externa deltagare specificeras med namn och organisation med mera) saknas i ekonomisystemet och kostnaderna har inte enbart

⁶ Verkställighetsbeslut § 11/19, Kajsa Fisk, HR-direktör, RS-LED19-0293-11, Representation, interna kurser, konferenser och arbetsmöten, samt gåvor och uppvaktning i Region Sörmland

- förts på konto 7081 *Arrangemang* enligt styrande dokument⁷. I ekonomisystemet framgår det att kostnaderna avser styrgruppsmöte och deltagarnamn framgår på leverantörsfakturan. Då beslutsattestanten (IT-direktören) deltog på mötet har hälso-och sjukvårdsdirektör beslutsattestera fakturan i enlighet med attestreglementet
- ✓ Ett verifikat avser kostnader för två medarbetare i Region Halland. Det framgår inte vilken period som avses och kostnaden är felaktigt bokförd på *konto 7081 Arrangemang*.

Bedömning och rekommendationer

Efter genomförda stickprov av verifikationer för leverantörsfakturer och utifrån gällande styrande dokument på området är vår bedömning att rutinen för momshantering, granskningsattest, beslutsattest, kontraattest-enligt kodplanen på kodsträngen för Sussa-banken (kostnader som avser ursprungliga Sussa samverkan respektive nya Sussa samverkan skiljs åt med olika aktiviteter) bedöms fungera tillfredsställande. I stor sett alla stickprov ur ekonomisystemet har stämts av mot fakturalistan och resurslistan utan anmärkning.

Bedömning är att det inte alltid framgår nödvändiga uppgifter i leverantörsfakturorna/ekonomisystemet och detta är inte helt tillfredsställande. Det är viktigt att tillräckliga uppgifter framgår så att det går att bedöma att de hanterats på ett ändamålsenligt sätt (vad gäller inköp, kontering och hantering med mera).

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar vi att:

- ✓ Överväg att ha en enhetlig hantering av lönekostnader i Region Sörmland, för medarbetare inom Sussa samverkan
- ✓ Säkerställ att beslutad kodplan är uppdaterad och att beslutsattestant i Heroma följer beslutad kodplan
- ✓ Säkerställ att nödvändiga uppgifter framgår på leverantörsfakturan/ i ekonomisystemet (att bland annat syfte anges för kurs och konferens, flygbiljett och kost och logi, och att anledning och beslut dokumenteras i ekonomisystemet vid inköp som görs som avviker från styrande dokument)
- ✓ Säkerställ att samma redovisningsprincip används i ekonomisystemet och i fakturalistan
- ✓ Stärk kontotillämpningen och bifoga representationsblankett för möten med externa deltagare.

Resultat av genomförda stickprov – uppbokningar vid månadsslut

Det är sex verifikationer för perioden januari-juni 2022 på kodsträngen för Sussa-banken som avser uppbokningar/bortbokningar varje månad. Två stickprov har genomförts.

⁷ Blankett – Representation intern eller extern m m. [Fakturahantering vid representation mm - Insidan \(dll.se\)](#)

Granskningen visar inte på några felaktigheter och att uppbokningarna har hanterats enligt rutinen.

Resultat av genomförda stickprov – kundfakturor

Stickproven avser kodsträngen för perioden januari-juni 2022.

Totalt har 16 kundfakturor skapats till de åtta regionerna i Sussa samverkan för kvartal 1 och 2, för perioden januari-juni 2022 på kodsträngen för Sussa-banken. (Region Sörmlands andel har debiterats på samma intäktskonto via en bokföringsorder).

Fyra stickprov har tagits och de visar inte på några felaktigheter. De har skapats utifrån budget 2022, med avdrag för överskott från 2021 och utifrån fördelningsnyckeln i enlighet med Sussa samverkans Region Sörmlands rutiner på intranätet för kundfakturerings⁸ och Sussa samverkans dokument *Budget och utdebiteringsprocess*.

Moms debiteras med 25%. Det är i enlighet med rutinen på intranätet för vidarefakturerings, trots att det framgår av stickproven för leverantörsfakturor, att det finns kostnader som har en lägre skattesats.

Ekonomisk hantering Sussa samverkanskontor

Inledning

När kontorsansvarig tillträdde tjänsten för 1,5 år sedan saknades ekonomiprocesser inom samverkanskontoret. De fick då enbart andrahandsinformation från Region Sörmlands ekonomisystem och då fanns det många frågor. Nu finns ekonomiprocesser och arbetssätt på plats sedan januari 2022 och de intervjuade tycker att de har bra kontroll.

Samverkanskontoret använder **IT-stödet Antura** (en IT-lösning för projekt och programstyrning) i Region Västerbotten. Antura används till projektuppföljning och ekonomiska uppföljning inklusive prognosberäkning. Där visas varje månad projektens progress och risker. En statusrapport tas fram varje månad inför styrgruppsmöten.

I granskningen har vi tagit del av ett dokument som heter *Budget och utdebiteringsprocess och som är beslutad av Sussa samverkan styrgrupp 18 februari 2022*. Dokumentet beskriver på en mer detaljerad nivå än överenskommelsen hur och när budgetplanering, budget och budgetuppföljning och utdebitering ska göras.

Samverkanskontoret är inte delaktiga i kundfaktureringen till regionerna.

⁸ [Hantera kundfakturor - Insidan \(dll.se\)](#)

Budget

Fram till och med 2022 har budgeten beslutats på årsbasis av beställargruppen. Budgeten är fördelad på olika projekt/aktiviteter. Respektive regions ekonomidirektör deltar också på beställargruppens möte då budget beslutas. Respektive region ska sätta in sin regions ekonomidirektör och beställargrupsrepresentant i budget för kommande år.

I april 2022 beslutade beställargruppen om flerårig budget från 2023 och framåt.

Resurslista

Kontorsansvarig ansvarar för, upprättar och underhåller ett dokument som heter *resurslista*. Det innehåller uppgifter om medarbetare från regionerna och konsulter som arbetar i de olika projekten, roll, omfattning, status och kostnader med mera. Finns sparad i IT-stödet Projektplace som alla på samverkanskontoret har tillgång till.

Månatlig hantering

Samverkanskontoret får del av fakturalistan i Excelformat varje månad då den sparats ned av kontrollern på Projektplace. Sedan i somras har man börjat med ett nytt arbetssätt och som man planerar att fortsätta med enligt kontrollern. Koordinator, biträdande kontorsansvarig och kontrollern går tillsammans igenom post för post i listan, per delprojekt/aktivitet. Posterna avser främst kostnader för nedlagt tid (arbete som utförts av medarbetare i regionerna och konsulter) och övriga kostnader. Vid genomgången läggs posterna in i Antura på de olika delprojekten/aktiviteterna och på sju övergripande kostnadsslag: Konsulttjänster, Licenser, Resor och logi, Resurskontrakt Sussa, Utbildning och konferenser och Övriga kostnader

Avstämning görs i Antura per projekt och på totalen så att summorna stämmer överens med summorna i fakturalistan. (I bokslutet görs en avstämning mot uppgifterna i Region Sörmlands ekonomisystem)

Samverkanskontoret har inte insyn i den ekonomiska redovisningen i Region Sörmlands ekonomisystem. De beskriver att de inte kan värdera riktigheten i fakturalistan utan litar på uppgifterna de får del av. Om det finns frågor kopplade till leverantörsfakturer med mera ställer man frågor till kontrollern som besvarar dem.

Kontorsansvarig berättar de inte har en rutin som anger att alla regioner ska fakturera kostnader vid en viss tidpunkt varje månad till Sussa-banken. Detta medför att det förekommer att det finns en eftersläpning av kostnaderna i redovisningen i Sussa-banken. Samverkanskontoret planerar att ta fram en rutin och ett månadsbrytdatum för samtliga regioner.

Uppföljning

Koordinator och biträdande kontorsansvarig ansvarar för att ta fram den ekonomiska uppföljningen för projekten från Antura varje månad. Respektive

projektledare ansvarar för projektets beslutade budget, uppföljning, prognos och presentationen av denna.

Den månatliga ekonomiska uppföljningen sker av program/projektledare till respektive projektstyrgrupp. Beställargruppen får en presentation av ordförande i Sussa samverkans styrgrupp två gånger per år. Uppföljningarna sker både muntligt och skriftligt. Underlag skickas ut innan de olika mötena till grupperna.

Det finns en skriftlig rutin för vad som ska registreras och när i Antura och en mall för månadsrapporteringen (projekt- och statusrapport).

Årsavstämning

Dokumentet *Budget och utdebiteringsprocess, datum saknas*, under rubriken Utdebitering Sussa-banken, anger att:

- ✓ fördelning för utdebitering är baserad på folkmängd per region per sista juni föregående år (för 2022 per 2021-06-30)
- ✓ Fakturering sker kvartalsvis, fyra gånger per år
- ✓ Belopp som faktureras är de budgeterade kostnaderna för året med avdrag för eventuellt tidigare överskott. Vid prognostiserat underskott, vid slutet av verksamhetsåret, görs i stället en extradebitering motsvarande befarat underskott.

För 2021 visade årsavstämningen, att det fanns ett överskott med 17 mnkr då de verkliga kostnaderna var lägre än de fakturerade kostnaderna enligt budget 2021. Styrgruppen beslutade i december 2021 att överskottet skulle föras över till 2022.

Iakttagelser

Efter genomförd granskning lämnas inte bedömning och rekommendationer för samverkanskontoret då det inte granskas. Däremot lämnas eventuella iakttagelser som gjorts.

- Några av aktiviteterna/projekten har inte samma benämningar i Region Sörmland som på samverkanskontoret/i Antura
- Region Sörmland har också Antura. Information på intranätet beskriver att ”De projekt som ligger i Antura kan aggregeras på olika sätt för att möjliggöra för ledningar på olika nivåer att följa och analysera de projekt som är intressanta. Uppföljning kan bland annat ske utifrån inrapporterad status samt framöver även ekonomi (integration med ekonomisystemet). Antura ger goda möjligheter att skapa överblick över pågående arbeten samt bra beslutsunderlag.” [IT-stöd Antura - Insidan \(dll.se\)](#)

En möjlighet är eventuellt att använda Region Sörmlands Antura och integrera den ekonomiska informationen i stället för att skapa fakturalistan och registrera informationen manuellt i Antura. Det skulle kunna minska risken för felaktigheter och spara arbetstid med mera.

Kontorsansvarig har tidigare fått uppgift av Region Västerbotten att det inte är möjligt att integrera ekonomisystemet med Antura och ska undersöka det vidare med Region Sörmland.

Revisionen

Åsa Forsman
Certifierad kommunal revisor